

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО САМОРОЗВИТКУ.....	43
БАСАРАБ В.В., КОРОЛЬ Н.В. ЕСТЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ.....	45
БЕРДАР Н.М, ПОПОВИЧ О.М. ТЕОРІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ МАРІЇ МОНТЕССОРІ В РОЗВИВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	47
БЕРЕШ М.В., ФЕНЧАК Л.М. ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ.....	49
БЕСПАЛЬКО В.В., ГМІТЕР Г.О. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	51
БІЛИК О.В., ФЕНЬОВ Я.І. НАУКОВІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	53
БОБЕЛА Ю.В., ЛАЛАК Н.В. ПРОЄКТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУГНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	55
БОЙКО А.Т. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНЕ СПРЯМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ОСОБЛИВОСТІ І ЗАВДАННЯ.....	57
БОЙКО І.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВІРТУАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ.....	59
БОНДАР Т.І. ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	60
БОЧКОР О.О., МАЙБОРОДА І.Е. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	62
БРИЖАК Н.Ю., ТРИФАНОВА Д.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	64
БРИЖАК Р.В., ШЛЯХТА Н.В. НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	66
БРИКОВА Е.В. ТЯГУР А.В. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМПЕТЕНТНОСТІ З АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ КЛАСІВ.....	69

інтерпретації, яка пов'язана з виявленням виконавської новизни через вплив виконавського стилю на процес роботи над музичним твором, що і складає самобутність, унікальність даної діяльності. Поняття виконавської значущості трактується як неповторне виконавсько-смісловне наповнення змісту музичного твору, що є творчим виконавським синтезом, виконавською персоналізацією – виконавським переосмисленням змісту музичного твору. Третьою особливістю мистецько-персоналізованого підходу, який сприяє досягненню вершинного, досконалого рівня виконавської культури є визначення соціальної значимості інтерпретації музичного твору.

Список використаних джерел

1. Берлянчик М.М. Основы учения юного скрипача / Марк Моисеевич Берлянчик. – М.: Издательство Росс.Академии им.Гнесиных, 1993. – 199 с.
2. Рибалка В.В. Аксіологічні основи культури особистості / Валентин Васильович Рибалка. – Чернівці: Технодрук, 2009. – 228 с.
3. Рудницька О.П. Психолого-педагогічні проблеми загальної та мистецької освіти / О.П.Рудницька // Мистецтво у розвитку особистості: [Монографія / за ред. Н.Г.Ничкало]. – Чернівці: «Зелена Буковина», 2006. – С.36-55.

БАРЧІЙ М.С.,
ВОРОНОВА О.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО САМОРОЗВИТКУ

Проблема професійної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці фахівців, готових рухатись відповідно до сучасних потреб суспільства, які усвідомлюють необхідність постійного розвитку своєї особистості, вдосконалення власного професіоналізму, а головне - володіють необхідними знаннями та механізмами для досягнення мети є надзвичайно актуальною. Система професійної підготовки сучасного педагога потребує реформування та впровадження інноваційних розробок вітчизняних дослідників, кращого світового досвіду.

Поділяємо погляди С. Кузікової [1] на процес освіти як процес формування суб'єкта саморозвитку, оскільки в особистісно орієнтованій освітній парадигмі центральне місце відводиться самоактуалізованій особистості. Для того, щоб бути суб'єктом саморозвитку, майбутній учитель повинен бути компетентною, творчою особистістю, здатною до рефлексії, орієнтованою на інноваційний характер освітнього процесу, вміти аналізувати, критично мислити, бути вмотивованим до самореалізації в професії. Дослідниця наголошує на важливості формування у студентів системи особистісних смислів, які стимулюватимуть неперервне професійне самовдосконалення, однак у закладах вищої освіти часто відсутні цілеспрямовані заходи з активізації індивідуальної траєкторії професійного зростання [1].

В психолого-педагогічній літературі професійно-особистісний саморозвиток визначається як зростання, становлення, інтеграція та реалізація особистісних якостей, інтересів, спрямованості в процесі професійної діяльності, що передбачає якісне перетворення ціннісних орієнтацій, особистісних характеристик, способів здійснення професійної активності та самореалізації.

Посилення особистісного спрямування навчання у закладах вищої освіти та активізація суб'єктного становлення майбутніх учителів передбачає індивідуалізацію та диференціацію навчання, реалізацію гуманно-діалогічного стилю взаємин між викладачами і здобувачами, використання прийомів проблемного та інтерактивного навчання, активізацію самостійної пізнавально-творчої діяльності, використання освітніх ресурсів мережі Інтернет.

С. Кузікова наголошує, що професійна діяльність є своєрідним регулятором саморозвитку, стимулюючи або деформуючи її особистісне зростання, оскільки саморозвиток наповнюється змістом професійної діяльності, а професійна спрямованість відповідно виступає фактором особистісного вдосконалення. Таким чином, особистісний і професійний саморозвиток є взаємозумовленими процесами, що передбачає розгляд особливостей формування суб'єкта особистісного саморозвитку в контексті його професійного становлення та професійної зрілості [1]. Професійна зрілість – соціально-психологічний результат, що виникає у процесі взаємодії соціального середовища і цілісного професійного розвитку особистості. Вона відображає рівень підготовленості студента до самореалізації у професійній діяльності, до виконання нормативно функціональних обов'язків на високому рівні з урахуванням багатопрофільності, багатомірності та багатфункціональності [2].

Професійно-особистісний саморозвиток педагога розуміється як безперервний процес розкриття свого особистісно-професійного потенціалу, це процес якісної, цілеспрямованої, свідомої зміни особистісної сфери, що забезпечує професійний розвиток особистості і є невід'ємною умовою становлення суб'єктності [3].

Ми цілком поділяємо думку С. Кузікової, що саме готовність є надзвичайно важливим моментом саморозвитку особистості як актуалізованого, усвідомленого та керованого процесу позитивної особистісної зміни. Готовність до професійного саморозвитку розглядається як комплекс особистісних якостей і професійних станів, здатність до рефлексії, володіння аутопсихологічними навичками, що забезпечують актуалізацію можливостей, спрямованість особистості на самореалізацію в педагогічній професії. Аутопсихологічну компетентність науковці розглядають як систему умінь і знань, необхідних для професійно-особистісного саморозвитку, це знання методик самоаналізу і самоперевірки, технологічні знання (система методів, засобів, форм і механізмів професійно-особистісного саморозвитку), розробку власної «Я» концепції, вміння проектувати та реалізовувати професійно-особистісний саморозвиток шляхом оптимального вибору форм і технологій реалізації цілей і завдань.

Готовність до професійно-особистісного саморозвитку відображає психологічний настрій учителя, усвідомлення себе як професіонала, своїх особистісно-значущих професійних якостей та професійних недоліків, цілепокладання в умовах творчого саморозвитку та забезпечує високий рівень педагогічної діяльності, охоплює професійно-педагогічні погляди й переконання, професійну спрямованість психічних процесів, професійні знання, уміння долати труднощі, оцінювати результати своєї праці, що забезпечує професійно-особистісний саморозвиток особистості [4].

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці моделі психологічного супроводу професійно особистісно саморозвитку майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Кузікова С. Б. Психологія саморозвитку: навч. посіб. Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми: МакДен, 2011. 149 с.
2. Барчій, М., Воронова О. Окремі підходи дослідження особистісної і професійної зрілості. *Вісник Національного університету оборони України: збірник наукових праць*. Київ, 2019. №3 (53). С. 16-23.
3. Фрицюк В. А. *Професійний саморозвиток майбутнього педагога*: монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. 364 с.
4. Нечепоренко М. А. Характеристика рівнів, критеріїв, показників готовності майбутніх учителів іноземних мов до професійно-особистісного саморозвитку. *Педагогічний альманах*. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. Вип. 39. С. 164–171.

БАСАРАБ В.В.,

КОРОЛЬ Н.В.

Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ», Україна

ЕСТЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ

У сучасному глобалізованому суспільстві зростає роль освіти і культури, які, тільки перебуваючи в тісному взаємозв'язку, здатні залучати особистість до соціально-культурного досвіду людства. Саме тому в освітній теорії та практиці все більше уваги приділяється культурологічному підходу до освіти, який набуває особливої актуальності, коли мова йде про формування естетичної компетентності вчителя початкових класів.

Перед учителем початкових класів сьогодні все гостріше постає проблема створення умов для розвитку зростаючої особистості, здатної не боятися життєвих протиріч, а вміти їх розпізнавати та творчо вирішувати, готової до засвоєння культурних моделей людської поведінки і діяльності, до створення оригінальних, цінних, високотехнічних і конкурентноспроможних проєктів і продуктів. Ці виклики здатен подолати тільки творчий вчитель, який має відповідний рівень сформованості естетичної компетентності - інтегративної

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>